

POSUDEK

na diplomovou práci Jiřího HEMPLA
Pravoslavná ortodoxní psychoterapie
(Jiný přístup k člověku)

„Mám-li charakterizovat tuto práci, - píše autor v úvodu, - musím říci, že jde o počín ryze specifický již svým zaměřením. Už proto, že se zabývá směrem a myšlenkami v západní kultuře ne tak zcela běžnými. Důvodem mého zaujetí ortodoxní psychoterapií je, že v ní spatřuji velký potenciál oslovit (zkorigovat) a obohatit západní myšlení v přístupu k člověku“. Již samotná volba tématu závěrečné magisterské práce vyžadovala určitou odvahu, neboť s nevyhnutelností posouvala autora do pozice jakéhosi „kritika“ dosavadních jednotlivých směrů a celkového zaměření psychoterapeutických škol, které navzdory svému striktně redukcionistickému a pozitivistickému pohledu na přirozenost člověka předkládají návod na řešení jeho situace a problémů a lek na uzdravení jeho mysli a duše. Pro posuzování a vzájemnou konfrontaci psychoterapeutických koncepcí autor zvolil „nezávislé kritérium“, výchozí bod – právě onen „jiný přístup k člověku“ vysvětlující člověka z hlediska ontologického.

Jinými slovy – přirozenost člověka nelze beze zbytku vměstnat do prokrustova lóže jeho biologických a sociálních determinant-faktorů a jejich nesčetných kombinací; člověk není autonomní sám o sobě, ale je – theocentrický a tuto theocentrickou perspektivu člověka předpokládá křesťanská antropologie.

Ve stávající práci autor důsledně uplatňuje toto měřítko pro analýzu vybraných psychoterapeutických škol, čímž se mu podařilo vyhnout pouhému mechanistickému srovnání, které vždy zanechává po sobě jistou roztržitost a dosáhnout kompaktnosti ve výkladu.

Autor prokázal hlubokou znalost literatury tykající se různých psychoterapeutických škol a jejich analýzu provedl citlivě a vkusně, přičemž přesvědčivě poukázal na jejich přínos v poznání statu quo naší „neproměněné přirozenosti“ (která v pozitivistické vědě na rozdíl od křesťanské antropologie je považovaná za tzv. „normální stav“) a ukázal na jejich potenciální možnosti ve vysvětlení psychologických problémů.

Kromě toho autor prostudoval několik náročných a exklusivních prací tykajících se ortodoxní psychoterapie; při citování si vybíral myšlenky, které nejvíce vystihovaly podstatu věcí a ve velice podrobných poznámkovém aparátu ještě odcitoval a komentoval texty, které daný problém zpřesňovaly. Seznam použité literatury a zkratek je kompletní a odpovídá požadovaným kritériím.

Přesto, že se někde autor neubrání nepřesným formulacím, celkový dojem a kvalita zpracování jednotlivých kapitol splňuje požadavky kladené na diplomové práce.

V závěru práci autor se svěřuje s tím, že problém člověka viděný z jiné perspektivy jemu samotnému otevřel celou řadu témat, které je zapotřebí prostudovat (vztah myšlenky a svobody člověka, problém masky a skutečného poznání člověka, přesné zmapování kožené suknice a jejich empirického projevu), které – při seznámení se stávající práci – by mohli inspirovat i další badatele.

Práci je bezpochyby přínosná, originální a odvážná.
Doporučuji ji hodnotit známkou „výborná“.

V Praze, dne 20.5.2011

PhDr. Marina Luptáková